

GRATIS

'Bouwcombinatie Brienenoordbrug werd weggezet als onbetrouwbaar'

Gepubliceerd op 07-05-2024 om 09:16

De Van Brienenoordbrug tijdens een afsluiting in augustus 2023. © ANP / Jeffrey Groeneweg

Advocaat bouw- en aanbestedingsrecht Joost Haest heeft heel wat aanbestedingen zien mislopen. Toch kwam het einde van de aanbesteding voor de Van Brienenoordbrug voor hem als een verrassing. Niet vanwege het gebrek aan inschrijvers, want dat er maar één inschrijver overbleef, was al langer bekend. En dat opdrachtgevers soms de plank misslaan met de risicoverdeling van projecten, dat merkt hij al jaren. Verbazend waren dit keer het late moment van de intrekking en de verklaring achteraf. "Er blijft toch wel heel erg het beeld hangen van een minister die een aannemerscombinatie wegzet als een graaiende en onbetrouwbare partij."

Haest werkte in zijn jonge jaren in de uitvoering bij een middelgrote aannemer. Nu is hij advocaat in de grond-, weg- en waterbouw. Infrasite spreekt hem in aanloop naar de Dag van de Infra, een congres voor de wegenbouw op 22 mei in het stadion van Sparta in Rotterdam. Daar gaan deskundigen openlijk in gesprek over het mislopen van de aanbesteding voor de Van Brienenoordbrug. Lessen zijn er namelijk zeker, voor zowel bouwbedrijven als beheerders.

Vraag: kwam het nieuws over het mislukken van de aanbesteding voor de renovatie de Van Brienenoordbrug voor jou als een verrassing?

Haest: “Ja, eigenlijk toch wel. Natuurlijk waren er aan de voorkant al allerlei bezwaren ten aanzien van de opzet van deze aanbesteding: de gestelde eisen, [het mogelijke ontbreken van een gelijk speelveld](#), enzovoorts. Ook tijdens de aanbestedingsprocedure waren er al duidelijke vraagtekens nadat er [maar één inschrijver overbleef](#). Maar dat alles was voor Rijkswaterstaat aanvankelijk geen reden om de aanbesteding te staken. Rijkswaterstaat is steeds doorgegaan en heeft de stekker er pas [op een heel laat moment](#) uitgetrokken, waarbij Rijkswaterstaat onder meer wees op de risico's en de verdeling daarvan. Die risico's zijn echter bepaald niet van gisteren — en Rijkswaterstaat was hier al mee bekend.”

“Wat mij echt verbaasd heeft, is de toonzetting van [de brief van minister Mark Harbers](#) die werd gepubliceerd naar aanleiding van het mislukken van deze aanbesteding. Daarin staat eerst heel keurig beschreven dat het werk *“niet sober en doelmatig uitgevoerd kan worden tegen een redelijke en maatschappelijk verantwoorde prijs”*, waarna vervolgens gesteld wordt er sprake zou zijn geweest van excessief afprijzen. Dan blijft toch wel heel erg het beeld hangen van een minister die de aannemerscombinatie wegzet als een graaiende en onbetrouwbare partij.”

“Los van het feit dat dit weinig chique is, vind ik dat het bepaald niet bijdraagt aan de onderlinge band met aannemend Nederland. Ik denk dat de minister mede daarom ook in de brief schrijft dat het stoppen van deze aanbesteding de markt en aannemers op andere projecten raakt. Als je je zo uitlaat, dan zal dat de markt en de relatie met aannemers zeker raken, ja.”

Vraag: is het verloop van deze aanbesteding een uitzonderlijk geval, of wijst het op een groter probleem met de manier van aanbesteden bij Rijkswaterstaat?

“Het is zeker geen uitzonderlijk geval. Het aantal mislukte aanbestedingen stijgt nog altijd. In dit geval had het zonder twijfel te maken met de manier van aanbesteden van Rijkswaterstaat. Maar ook met de kennis en ervaring die de afgelopen jaren binnen Rijkswaterstaat [verloren is gegaan](#), evenals de voorbereiding en de houding binnen de organisatie. Zulke problemen spelen overigens echt niet alleen bij Rijkswaterstaat, je ziet het marktbreed. De tendens heeft een hele lange voorgeschiedenis. Al in 2018 droeg ik bij aan een artikel van Cobouw waarin de problematiek [uitgebreid besproken wordt](#) aan de hand van verschillende mislukte aanbestedingen. Daarin wordt nota bene voorspeld dat het zwaartepunt nog moet komen (een voorspelling die juist is gebleken).”

Wat vind je van het plan van het ministerie en Rijkswaterstaat om deze aanbesteding en volgende grote aanbestedingen in kleinere stukken te hakken?

“Als Rijkswaterstaat de aanbesteding voor de Van Brienenoord opknipt, dan gaat het werk minstens 30 á 40 procent duurder worden, en veel langer duren om uit te voeren. Dat wil overigens niet zeggen dat ik per se tegen het opknippen van aanbestedingen ben, integendeel. Wel moet het een werk zijn dat goed valt op te knippen, zoals de aanpak van een lang stuk snelweg met allerlei knooppunten, opritten, afritten, enzovoorts. De Van Brienenoord is een ander verhaal dat wat mij betreft als één geheel beschouwd moet worden.”

“Ik weeg in mijn opvatting over het opknippen mee dat de inframarkt zelf nadrukkelijk aangeeft vooral geïnteresseerd te zijn in werken tussen de 100 miljoen euro en 500 miljoen. Projecten van bijvoorbeeld meer dan 500 miljoen worden door de markt tegenwoordig sneller als te risicovol of te groot gezien, waardoor er minder interesse lijkt te zijn voor dergelijke werken.”

Wat kan Rijkswaterstaat anders doen om uitkomsten te voorkomen zoals die van de aanbesteding voor de Van Brienenoordbrug?

“Een andere risicoverdeling is verreweg het belangrijkste. Daar is niet alleen deze aanbesteding op stuk gelopen, vele andere aanbestedingen ook. Verder moet er beter geluisterd worden naar de markt. Er zijn bij deze aanbesteding voldoende signalen gegeven vanuit de markt, maar tevergeefs. Ook moet Rijkswaterstaat kijken naar de gestelde eisen en gunningscriteria. Naast de risico's waren het namelijk deze aspecten die ervoor zorgden dat maar één inschrijver zich meldde, iets waar Rijkswaterstaat ook voldoende signalen over ontvangen heeft. Tot slot vind ik dat Rijkswaterstaat de contractvorm moet bekijken. De contractvorm voor dit project (UAV-GC met een vaste prijs) is een veel te strak keurslijf gebleken.”

Zie jij lessen die de tenderteams van bouwbedrijven kunnen trekken uit het verloop van deze aanbesteding?

“Denk twee keer na over de contractvorm die de opdrachtgever kiest. Als er bezwaren zijn, dan kan het misschien helpen om daar nog steviger op te wijzen. Daarnaast is duidelijk geworden dat een opdrachtgever in een heel laat stadium de stekker uit een aanbesteding kan trekken. Dat is een risico dat je moet betrekken.”

Dag van de Infra

Dat het beter kan met aanbestedingen in de bouw en infra, is volgens Haest geen nieuws. Maar waar ligt de oplossing precies? En wat kunnen bouwbedrijven en beheerders doen om meer opdrachten te krijgen en gunnen, zonder problemen achteraf? Sprekers gaan erover in gesprek op de Dag van de Infra, een congres van Infraside.nl op 22 mei 2024 in het stadion van Sparta in Rotterdam. Op het programma staan onder andere Pieter Kuypers (hoogleraar aanbestedingsrecht), Marco van der Kuilen (directeur grote projecten bij Heijmans Infra) en Joost Haest (advocaat in de grond-, weg- en waterbouw). Ga naar www.dagvandeinfra.nl om je in te schrijven en het congres te bezoeken.

Lees ook:

- [Nieuwe rubriek: alle nieuwe opdrachten in de bouw en infra op een rij](#)
- [Nieuwe contractvorm voor Stolperbrug moet geflopte aanbesteding voorkomen](#)

Wekelijks het laatste nieuws op de mail? Schrijf je in voor de gratis nieuwsbrief van Infraside. Vul hier jouw mailadres in:

☐ Ik accepteer de [privacy_policy](#)

[➤ Aanmelden](#)

Onderwerpen: [aanbesteding](#), [aanbestedingen](#), [dag van de infra](#), [joost haest](#), [mislukte aanbesteding](#), [rijkswaterstaat](#), [Rotterdam](#), [van Brienenoordbrug](#), [vervanging en renovatie](#), [vervangings- en renovatieopgave](#)

